

Název:

Svoboda umírá za potlesku davu aneb Veškerá moc pochází z lidu, ale kam potom mizí?

Anotace:

Audiovizuální lekce vznikla na základě spolupráce s Akademií věd ČR, přední odborníci si pro vás (učitele) připravili přednášky, které považují za důležitý komentář k současnému světu. Z přednášky jsme pro vás vytvořili lekci, kterou můžete využít přímo v hodinách. Doporučujeme přednášku zhlédnout, umožní vám se v debatě s žáky dostat hlouběji. Nemusíte lekci využívat v celku, obsahuje PPT, PL i odkazy na podcasty.

Přednáška:

Ondřej Lánský: Elity, oligarchie a demokracie:

<https://www.youtube.com/watch?v=V1ZlVqnclyo>

Anotace přednášky:

Současná politika prochází hlubokou a krizovou proměnou, o níž se hovoří jako o problému populismu, plebiscitarismu, době postfaktické či o rozpadu liberálního řádu. Přednáška se zaměřuje na projevy krize demokratického uspořádání ve světle sociálních nerovností a hierarchie, a odpovídá na otázky: Jaké jsou hlavní projevy současné krize demokracie? V čem a proč jsou tyto tendence nebezpečné pro společnost? Jakou roli hrají v této dynamice různé typy elit (kulturní, politické či ekonomické)?

Anotace lekce:

Lekce je rozdělena na 3 části a závěr. Věnuje se fenoménům spjatým s transformací demokracie. V prvním bodě žáci pracují s článkem Jiřího Soboty: *Co se stalo s Amerikou*, který se zamýšlí nad rozdílem mezi kmenovou identitou a občanstvím.

V druhém bodě pracujeme s pojmem dav, jako skupinou lidí, kteří jsou snáze manipulovatelní. Lze omezit volební právo? Komu a proč? I tato debata ve společnosti rezonuje, svoje postoje k otázkám hledají i žáci v rámci skupinové práce. Ve třetím bodě se věnujeme fenoménu pomalejšího tempa bohatnutí Západu (oproti např. Číně) jako příčiny frustrace, děti se přestávají mít lépe než jejich rodiče. Pracovní list je velmi návodný, ale použijte z něj, jen co uznáte za vhodné. Na závěr žáci shrnují projevy krize (transformace) demokracie. Lekce vychází z přednášky Ondřeje Lánského.

Klíčová slova:

Transformace/krize demokracie

Doporučený věk:

16 +

Délka:

90

Pomůcky:

Internet, pracovní list

Postup:

A) Promítneme video: <https://www.youtube.com/watch?v=5NsrwH9I9vE>

Rozdáme **pracovní list**.

ÚKOL1:

1. (možné návrhy odpovědí)

Kdo? Donald Trump a Vince McMahon (viz text níže) Donald jako obránce

Co? Ponížení

Proč? Aby ukázal svou převahu, nadřazenost, rozhodnost, pobavil

Komu? Divákovi (vše je předstírané)

Jak? „brutálně“

Vysvětlivky wrestling: *Vysvětlivka, co je wrestling – Wrestling znamená pro americkou populární kulturu asi tolik, co krvavé štvance na uvázaného medvěda pro středověkou Evropu. Rozdíl spočívá v tom, že je to celé jako. A obecenstvo ví, že dramatický výstup, který se před ním odvíjí, je hraný. S radostí se ale nechává do děje vtáhnout. Ve wrestlingu máte padouchy, hrdiny, antihrdiny i oběti. Proměny scénářů wrestlingových klání jsou jakýmsi barometrem temných předsudků průměrného Američana. V 80. letech byly populární zápasy dobra a zla. Ti zlí měli ruský někdy arabský přízvuk. A nakonec vždycky prohráli. Záporák se potom zhroutil a vyznal se ze svých špatností. Po skončení studené války se příběhy začaly měnit. Dobro a zlo nahradila dramata založená na ošklivých osobních konfliktech. Vnějšího nepřítele vystřídal lidé z našeho okolí. Oběti se mstily svým trýznitelům. A Vince McMahon se čím dál častěji objevoval ve scénách z wrestlingového zákulisí v roli lakomého šéfa. Publikum u ringu vidělo na velké obrazovce, jak se v šatně nebo kanceláři snaží ošidit nebo nenasytně vykořistit zápasníky, které zaměstnává.*

(Soumrak západního liberalismu, E. Luce)

Následuje článek z Respektu.

Kmen: Pravdu má náčelník a kdo tvrdí opak, lže. Náčelník rozhoduje o vině i nevině.

Demokratická společnost: O vině či nevině rozhodují instituce.

ÚKOL 2

B) Co dělat, když je masa manipulovatelná **strachem**?

Úkol 2, pustíme žákům následující ukázkou:

V ČJ: <https://www.youtube.com/watch?v=kU3mNvegptI>

V AJ: https://www.starwars.com/video/so-this-is-how-liberty-dies?fbclid=IwAR12d6L2e5ePu3g_Td9ISaHpNxBJkVgUHasgxcbNo9fkUth509pVb2EDpkM

Kdo neviděl SW, zde vysvětlení:

https://starwars.fandom.com/cs/wiki/Deklarace_Nov%C3%A9ho_%C5%99%C3%A1du/Legendy Projev nového imperátora v celém znění. S žáky pouze komentujeme výrok, **že svoboda umírá za potlesku davu**.... Samozřejmě, pokud Vaše znalosti dovolí, můžete se vrhnout i do rozboru filmové ságy SW.

Následně ve skupinách žáci pracují s možností omezit či neomezit volební právo.

Návrh: můžete propojit práci skupin.

(1 – skupina lichá, pak rovnou 3 skupiny najednou – potřeba zachovat lichý počet, následuje diskuze s celou třídou (reflexe):

C) **Úkol 3** – SLON – vše obsaženo v PL + reflexe

ODKAZY:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-5-59-pripad-podebradskeho-starosty-rasismus-jako-velka-sranda-208873>

Vypracovala: Tereza Vodičková

